

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIE-842/11-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola speciální Lanškroun, Olbrachtova 206
Sídlo:	Olbrachtova 206, Lanškroun, 563 01
IČ:	70 845 361
Identifikátor:	600 024 768
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Radimem Vetchým, ředitelem školy
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti:	Olbrachtova 206, Lanškroun, 563 01
Termín inspekční činnosti:	9. - 11. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na:

- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle příslušných vzdělávacích programů pro obory vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola (dobíhající obor) a 79-01-B/01 Základní škola speciální,
- zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální (dále RVP ZŠS).

Aktuální stav školy

Základní škola speciální Lanškroun, Olbrachtova 206 (dále škola) vykonává činnost základní školy speciální (dále ZŠS) s kapacitou 36 žáků, přípravného stupně ZŠS s kapacitou 12 žáků, školní družiny s kapacitou 12 žáků a školní jídelny-výdejny. Aktuálně ve škole plní povinnou školní docházku 29 žáků zařazených do pěti tříd (na počátku školního roku 2010/2011 bylo

ustaveno šest tříd), dále 2 žáci jsou zařazeni v přípravném stupni ZŠS (1. ročník a 2. ročník). Naplněnost školy je cca 90 %.

Jeden žák má úspěšně splněnou povinnou školní docházku, v letošním školním roce chodí do školy 11. rokem. Zřizovatel školy přesto vydal dne 29. 6. 2010 *Souhlas s povolením pokračování v základním vzdělávání nad 20 let věku*, tj. do konce školního roku, v němž žák dosáhne 26. roku věku.

Většina žáků dojíždí z širokého okolí. Tito žáci, resp. jejich rodiče, využívají služby obecně prospěšné společnosti Gaudium, která zajišťuje svoz a odvoz ze školy. Z celkového počtu žáků je sedm z nich imobilních, upoutaných na vozík. Dvě oddělení školní družiny navštěvuje celkem 12 žáků. Většina žáků se stravuje ve školní jídelně-výdejně.

Škola, vzdělávající žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, případně s kombinací postižení, má poměrně dlouhou tradici, vznikla v roce 1995. Naplněnost školy se v posledních několika letech zvyšuje.

Vzdělávací nabídka ZŠS vychází v 1. a 7. ročníku ze Školního vzdělávacího programu Učení je radost I. díl a Učení je velká radost II. díl, (dále ŠVP), zpracovaného dle RVP ZŠS. V ostatních ročnících dobíhají programy: Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, čj. 24 035/97-22, Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy, čj. 15 988/2003-24. Všichni žáci jsou vedeni dle tzv. listů průběžného hodnocení žáka s názvem Radovánek.

Výuku ve škole zajišťuje pět třídních učitelek, z toho jsou čtyři odborně kvalifikované. V každé třídě dále působí alespoň jedna asistentka pedagoga nebo vychovatelka jako druhý pedagog ve třídě. U třech těžce zdravotně postižených žáků funguje osobní asistence.

Přes omezené prostorové i materiální podmínky je ve škole vytvářeno příznivé vzdělávací klima. Přínosem pro výukové i relaxační aktivity je rozsáhlá školní zahrada.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o své vzdělávací nabídce nejrůznějšími informačními zdroji, provozuje webové stránky, které v době inspekční činnosti nebyly zcela aktuální. Prezentace aktivit školy probíhá v místním tisku, na webových stránkách města a stránkách Pardubického kraje. V centru města škola využívá vývěsku, kde prezentuje své aktuální činnosti. V minulém školním roce proběhla výstava v městském muzeu a „Muzochvění“ za přítomnosti populárních osobností v Praze.

Zápis k povinné školní docházce probíhá v souladu s legislativou (letos byl do 1. ročníku zapsán jeden žák). Informace o termínu zápisu jsou uváděny centrálně na stránkách města. Žáci jsou zařazováni na základě doporučení školských poradenských zařízení, příp. odborných lékařů, a písemného souhlasu zákonných zástupců s přihlédnutím k reálným podmínkám a možnostem školy.

Učební plány byly v souladu s RVP ZŠS. Disponibilní hodinová dotace byla využita na posílení předmětů výtvarná výchova (6. – 10. ročník), tělesná výchova (2. – 10. ročník) a pracovní výchova (4. – 8. ročník). Speciálně pedagogická péče není nabízena jako samostatný předmět.

Organizace vzdělávání převážně odpovídala požadavkům na výuku středně těžce a těžce zdravotně postižených žáků, vycházela z jejich potřeb a momentálního zdravotního stavu. Používané kompenzační, reedukační i rehabilitační metody většinou přispívaly ke zvýšení efektivity výuky. Efektivnost výuky podporovalo propojování mezipředmětových vztahů, příklady z praktického života a nácvik sebeobsluhy. Řada aktivit cíleně směřovala k osvojování kompetencí, které žákům umožní určitou míru soběstačnosti. Efektivní, pro žáky

přínosná, byla výuka v přírodním prostředí školní zahrady. Žáci rozvíjeli své rozumové vědomosti, probíhal nácvik grafomotorických a pohybových dovedností. V hodinách byli žáci průběžně motivováni a často pozitivně hodnoceni se zdůrazněním dosaženého dílčího pokroku. Rozvoj jednotlivých gramotností posilovalo uplatňování diferenciovaného přístupu k žákům s ohledem na jejich zdravotní postižení. Nízký počet pedagogických pracovníků a vysoký počet žáků v jedné ze tříd nepříznivě ovlivnil průběh výuky, která málo podporovala vlastní aktivity žáků. V části hodiny někteří žáci pouze pasivně přihlíželi činnostem žáků, kterým se pedagog právě věnoval. Výuka v relaxační učebně snoezelen byla pro žáky spíše neefektivní. Nevhodně zvolená náplň hodiny způsobila projevy nezájmu některých žáků. Ve vzdělávání žáků ve třídě s rehabilitačním vzdělávacím programem pomocné školy bylo prvotní snahou pedagogického týmu rozvíjet tělesný i psychický stav žáků, ale zvolené metody práce tento cíl nenaplnily.

Jedenkrát týdně je zařazováno společně zpívání všech žáků školy v prostorově největší třídě jako integrační prvek v životě školy.

Výchovně vzdělávací činnost školy vhodně doplňují exkurze (požární zbrojnice, nemocnice, městský úřad) a celoškolní sportovní akce ve spolupráci s okolními základními školami.

Žáci se vzhledem k míře a hloubce jejich zdravotního postižení zúčastňují různých kulturních a sportovních aktivit ve městě i v okolí. Je jim poskytována hipoterapie, canisterapie, zúčastňují se plaveckého výcviku (2x ročně 10 lekcí). S vyučujícími vyjíždějí na výměnné pobyty do Polska. Realizované činnosti jsou stimulem pro rozvoj sociálních a příslušných dalších kompetencí s cílem integrace do společnosti vrstevníků.

Prevence patologických jevů, ochrana zdraví žáků a jejich bezpečnost je ve škole ošetřena. Zpracovaný minimální preventivní program se promítá do všech vzdělávacích oblastí, je součástí tematických plánů učiva a individuálních vzdělávacích plánů žáků. Základním principem preventivní strategie je informovanost žáků o sociálně patologických jevech, výchova ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování. Výskyt rizikového chování žáků a jejich úrazovost jsou v minimální míře, mj. také jako důsledek stálého dohledu pedagogických pracovníků ve třídách i o přestávkách.

Škola sleduje výsledky vzdělávání žáků, průběžně informuje zákonné zástupce. Každý měsíc učitelé vyhodnocují výsledky a posun žáka v listu průběžného hodnocení žáka.

Část absolventů ZŠS pokračuje ve vzdělávání ve dvouletých praktických školách, někteří jsou zařazeni do pracovního procesu. Další navštěvují stacionáře a sdružení pro pomoc mentálně postiženým, nebo jsou umístováni do chráněných dílen. Někteří jedinci, s těžkým, často kombinovaným zdravotním postižením, však zůstávají v rodinné péči. Ve městě se rýsuje vznik občanského sdružení, které by pomáhalo žákům a absolventům školy.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Dokumentace školy je vedena podle požadavků školského zákona. Dílčí formální nedostatky byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny. Školní vzdělávací programy ZŠS Učení je radost a Učení je velká radost jsou zpracovány podle RVP ZŠS. Některé kapitoly však nebyly zcela propracované, další byly stručné, neúplné. Výsledek komparační analýzy ŠVP byl řediteli školy sdělen.

Škola je umístěna v přízemní budově bývalé mateřské školy s velkou zahradou. Vstup do školy je bezbariérový s využitím nově vybudovaného externího osobního výtahu. Prostorové podmínky tříd, až na výjimky, umožňovaly skupinovou i individualizovanou výuku. Nedostatečný byl prostor kmenové učebny, v níž bylo vyučováno devět žáků.

Vybavenost školy kompenzačními, reedukačními a rehabilitačními pomůckami měla dobrou úroveň. Převážná část těchto pomůcek byla umístěna v tzv. rehabilitační třídě, která v odpoledních hodinách sloužila pro činnost školní družiny. Učitelé se žáky dále využívali relaxační místnost snoezelen, k dispozici měli interaktivní tabuli a počítače pro žáky. Výhodou školy je přilehlá školní zahrada vybavená herními prvky (houpačky, prolézačky). K výuce tělesné výchovy je využívána tělocvična poměrně vzdálené základní školy (na náměstí). Nedostatkem je absence sociálního zařízení se sprchou pro žáky.

Personální podmínky má škola vyhovující, zajištění výuky třídními učitelkami, asistentkami pedagoga a osobní asistencí bylo optimální vyjma třídy s devíti žáky, kde působí pouze třídní učitelka a jedna asistentka pedagoga. Nedostatkem je chybějící odbornost pedagogického sboru pro výuku rehabilitační či zdravotní tělesné výchovy. V době inspekční činnosti nebyla zajištěna péče žáků v oblasti fyzioterapie. Dle sdělení ředitele odešla během školního roku externí fyzioterapeutka na rodičovskou dovolenou bez náhrady.

Ředitel školy je ve funkci velmi krátce, byl jmenován k 1. dubnu 2011. Zatím vede školu převážně směrem nastoleným bývalou ředitelkou školy, která v listopadu odešla vykonávat veřejnou funkci. V nově vypracované koncepci ředitel klade důraz na rozvoj školy z hlediska materiálního. Kontrolní činnost se rozbíhá podle vypracovaného plánu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje s ohledem na potřeby školy a zájem vyučujících, zejména v oblasti speciální péče o žáky. Ve škole je nastaveno pozitivní klima s atmosférou vzájemné spolupráce pedagogů i žáků.

Pedagogická rada se zabývá výsledky vzdělávání žáků, účinností používaných speciálních metod práce a podporuje sjednocení vzdělávacích postupů vedoucích k rozvoji žáků. V pravidlech pro hodnocení žáků je hlavním cílem poskytnout žákovi zpětnou vazbu, pozitivní vyjadřování, uplatňovat pedagogický takt a přiměřenou náročnost vzhledem k individuálním schopnostem a zdravotnímu stavu, soustředit se na individuální pokrok žáka.

Škola rozvíjí spolupráci s rodiči žáků, kteří se zúčastňují mnoha školních aktivit (zahradní slavnost, rafty – den na vodě). Někteří rodiče sami připravují zajímavé akce pro žáky. Úzká je spolupráce s odbornými poradenskými zařízeními v rámci regionu i na celostátní úrovni. Rodičům je poskytována poradenská činnost ve spolupráci s těmito specializovanými zařízeními. Škola se stala klinickým centrem aplikovaných pohybových aktivit při Univerzitě v Olomouci, využívá jejich kompenzačních pomůcek v rámci výpůjčky. Školská rada funguje podle zákona, vyjadřuje se a schvaluje dokumenty školy. Ředitel školy pozitivně hodnotí spolupráci se zástupci města.

Činnost školy a mimoškolní aktivity školy příznivě ovlivňují sponzoři. Ve školním roce 2008/2009 zahájila škola spolupráci s polskými školami stejného typu z oblasti družebního města. Tříletý projekt je spolufinancován prostřednictvím Euroregionu Glacensis a je založen na spolupráci a setkávání pedagogů a žáků obdobných typů škol. Se společností Gaudium o.p.s. spolupracuje škola v oblastech, které zkvalitňují život žáků školy a jejich rodin.

Činnost školy je standardně financována, příležitosti k dalšímu rozvoji jsou získávány prostřednictvím projektové činnosti a výrazných sponzorských darů.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy probíhá v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. ŠVP je ve formálním souladu s RVP ZŠS a školským zákonem, dílčí doporučení byla projednána.

Ředitel školy průběžně v návaznosti na předchozí vedení zavádí do praxe své koncepční záměry. Personální a materiální podmínky vzdělávání mají celkově dobrou úroveň, rezervy byly shledány zejména v prostorovém a personálním zabezpečení jedné ze tříd.

Finanční zdroje jsou využívány k naplňování školních vzdělávacích programů. Projektová činnost a sponzorství zvyšují finanční možnosti školy v rámci zlepšování podmínek ke vzdělávání.

Otevřenost školy a četné partnerství přispívají ke zvyšování prosperity školy.

Ve vzdělávacím procesu byly převážně aplikovány speciálně pedagogické metody, umožňující osvojování a rozvoj klíčových kompetencí žáků s ohledem na míru jejich zdravotního postižení a aktuálního zdravotního stavu. Důraz byl kladen na rozvoj komunikativních, sociálních a pracovních dovedností. Učitelé často užívali pochvaly žáků i za dílčí pokroky jako motivační stimul k další práci. Bylo také na druhé straně konstatováno málo efektivní pedagogické působení na žáky s absencí odborného přístupu ke specifickým vzdělávacím potřebám žáků s těžkým zdravotním postižením.

Škola sleduje a hodnotí úspěšnost žáků, přispívá k jejich dalšímu vzdělávání a integraci do společnosti (chráněné dílny, stacionáře apod.).

Srovnáním zjištěného stavu se závěry inspekční činnosti ve školním roce 2008/2009 ČŠI konstatuje, že v personální oblasti a v materiálním zázemí výuky došlo k dílčímu pozitivnímu posunu. Ve vzdělávacím procesu byly místy konstatovány metodické a didaktické nedostatky. Rozvoj byl zaznamenán v projektové činnosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky g7zais9 nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 17. června 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová, v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PaedDr. Marta Hunalová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Lanškrouně dne 27. června 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Radim Vetchý, ředitel školy

Mgr. Radim Vetchý, v. r.

Připomínky ředitele školy

.....

Připomínky nebyly podány.